

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
ЕКОНОМІКА І УПРАВЛІННЯ
МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ
підготовки фахівця другого (магістерського) освітнього рівня,
галузі знань 07 «Управління і адміністрування»
спеціальності 073 «Менеджмент»
ОПШ «Менеджмент організацій і адміністрування»

2023 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Львівським національним університетом імені Івана Франка відповідно до освітньо-професійної програми „Менеджмент організацій і адміністрування” другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 07 „Управління і адміністрування”, спеціальності 073 „Менеджмент”.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

ЖУК Оксана Петрівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту.

ОБГОВОРЕНО ТА РЕКОМЕНДОВАНО до затвердження Вченою радою економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка

„___” _____ 2023 року, протокол № __ .

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Економіка і управління міжнародними організаціями» складена відповідно до освітньо-професійної програми „Менеджмент організацій і адміністрування” другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 07 „Управління і адміністрування”, спеціальності 073 „Менеджмент”.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність принципів, методів та закономірностей комплексного системного управління міжнародним бізнесом, міжнародними організаціями та реалізація основних функцій менеджменту у міжнародному бізнес-середовищі.

Міждисциплінарні зв'язки: „Економіка та управління бізнесом”, „Управління змінами”, „Фінансовий менеджмент”, „Корпоративне управління”, „Економічна безпека і антикризове управління”.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістовних модулів:**
Змістовий модуль 1. Міжнародні організації та їхнє середовище.
Змістовний модуль 2. Процес управління міжнародними організаціями.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни „Економіка і управління міжнародними організаціями” є поєднання базової системної теоретичної підготовки студентів зі здобуттям належних умінь і практичних навичок управління міжнародним бізнесом підприємств, необхідних для досягнення комерційних цілей на міжнародному ринку.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни „Економіка і управління міжнародними організаціями” є:

- формування у студентів цілісної уяви про специфіку міжнародного бізнесу і міжнародного менеджменту в епоху глобалізації;
- засвоєння і розуміння категорійного апарату, що використовується у міжнародному менеджменті;
- засвоєння особливостей та механізмів діяльності міжнародних організацій у сучасних умовах, основ аналізу середовища їх функціонування;
- визначення основних функціональних складових процесу міжнародного менеджменту;
- формування знань про особливості міжнародного менеджменту в окремих сферах міжнародної економічної діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти такими компетентностями і програмними результатами навчання:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, у тому числі відповідно до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК 10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

СК12. Здатність до організації роботи у сфері публічного адміністрування, аналізу економічних проблем та процесів управління міжнародними організаціями.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтувати методи їх вирішення.

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень у непередбачуваних умовах, враховувати вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН 7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

ПРН 14. Застосовувати методи та показники оцінювання ефективності і результативності адміністрування, зокрема у сфері публічного, соціального та міжнародного управління.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС).

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Міжнародні організації та їхнє середовище

Тема 1. МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ І МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС

Сутність та основні ознаки глобалізаційних процесів у сучасному світі. Основні чинники глобалізації, позитивні та негативні наслідки глобалізаційних процесів.

Поняття міжнародного бізнесу в умовах глобалізації світових економічних процесів: суть, форми, характерні риси. Чинники розвитку та особливості міжнародного бізнесу.

Еволюція міжнародного бізнесу: періодизація розвитку (комерційна ера, ера експансії, ера концесій, ера національних держав, ера глобалізації). Головні виклики сучасному міжнародному бізнесу в епоху глобалізації.

Поняття, класифікація та особливості діяльності міжнародних організацій у сучасних умовах. Міжнародні економічні організації, міжнародні інтеграційні об'єднання, міжнародні корпорації.

Тема 2. СЕРЕДОВИЩЕ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Поняття та загальні характеристики середовища діяльності міжнародних організацій. Сутність системи категоризації секторів міжнародного середовища

STEEP. Основні чинники зовнішнього середовища та етапи аналізу міжнародного середовища діяльності корпорацій.

Основні сектори аналізу середовища міжнародного менеджменту: економічний, маркетинговий, політико-правовий, соціально-культурний, технологічний та екологічний.

Особливості аналізу середовища міжнародного менеджменту. Основні проблеми аналізу міжнародного середовища. Етапи процесу аналізу сегментів зовнішнього міжнародного середовища. Метод сценаріїв при прогнозуванні змін зовнішнього середовища у стрімко мінливих умовах.

Тема 3. КРОС-КУЛЬТУРНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ

Місце культурного чинника у зовнішньому середовищі міжнародного менеджменту. Поняття "культура", його сучасні виміри. Основні культурологічні теорії. Культура і управління організацією у міжнародному бізнесі. Основні позиції щодо визначення ролі культури у міжнародному менеджменті.

Поняття і предмет крос-культурного менеджменту. Методи дослідження бізнес-культури і виділення груп її параметрів. Вплив культури на управління організацією. Основні типи корпоративної культури за Ф.Тромпенаарсом. Параметри культури, що впливають на відносини між людьми, за Г.Гофстеде. Низько- і високонтекстуальні культури за Е. Голлом. Культура і ставлення до часу (монохромні, поліхромні). Культура і ставлення до природи.

Врахування національних стереотипів у діяльності міжнародного менеджера: американського, англійського, французького, близькосхідного, японського. Українська національна культура у контексті міжнародного менеджменту.

Тема 4: МІЖНАРОДНІ КОРПОРАЦІЇ ЯК ОСНОВНІ УЧАСНИКИ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Передумови і причини виникнення міжнародних компаній. Транснаціональні корпорації (ТНК) як різновид міжнародної компанії. Суть, ознаки, типи та роль ТНК у міжнародному бізнесі. Етапи становлення ТНК. Джерела переваг діяльності ТНК. Глобальні ТНК. Форми експансії ТНК. Критерії транснаціоналізації компанії. Індекс транснаціоналізації.

Наслідки господарсько-інвестиційної діяльності ТНК у сучасному світі. ТНК і країни базування. ТНК і приймаючі країни.

Суть діяльності транснаціональних банків та їх роль у міжнародному менеджменті. Процеси транснаціоналізації та український бізнес: сучасний стан, перспективи та проблеми розвитку.

Змістовний модуль 2. Процес управління міжнародними організаціями

Тема 5: СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ У МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Поняття про стратегічне планування у міжнародному бізнесі, його необхідність, значення та особливості.

Основні види міжнародних стратегій: стратегія дублювання, багатонаціональна (мультилокальна), глобальна, транснаціональна.

Алгоритм стратегічного планування у міжнародній компанії. Основні компоненти міжнародної стратегії. Стратегічні орієнтації міжнародних корпорацій: етноцентризм, поліцентризм, регіоцентризм, геоцентризм.

Тема 6. ОРГАНІЗАЦІЙНІ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНИМ БІЗНЕСОМ

Особливості формування організаційної структури управління міжнародних компаній та її види. Інтегровані структури у міжнародному бізнесі: фінансово-промислові групи, холдингова форма організації міжнародних компаній, неієрархічні інтегровані структури. Проблеми інтеграції міжнародних підрозділів компанії та механізми їх вирішення.

Суть та види міжнародних стратегічних альянсів. Мотиви створення міжнародних стратегічних альянсів. Міжнародні стратегічні альянси і глобальна конкуренція. Проектування міжнародних стратегічних альянсів. Міжнародні альянсові сітки.

Тема 7. УХВАЛЕННЯ РІШЕНЬ ТА КОНТРОЛЬ У МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Особливості процесу ухвалення рішень та інформаційного забезпечення у міжнародному бізнесі. Основні рівні ухвалення управлінських рішень у міжнародній компанії. Переваги та недоліки централізації і децентралізації ухвалення управлінських рішень у міжнародних компаніях.

Контроль і звітність у міжнародних компаніях. Система корпоративного контролю. Особливості обліку та звітності у різних країнах світу.

Тема 8. УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ У МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Основні підходи міжнародних компаній до формування культури і кадрової політики. Відмінні риси управління людськими ресурсами у міжнародному бізнесі.

Підходи до відбору персоналу. Категорії працівників для міжнародних операцій та критерії їх відбору. Навчання, мотивація і оплата праці. Особливості організації міжнародних колективів.

Лідерство та поведінка працівників у міжнародній компанії. Міжнародне управління трудовими відносинами.

Тема 9. ЕТИКА І СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Поняття про етику і соціальну відповідальність сучасних міжнародних компаній. Складові соціальної відповідальності міжнародних компаній. Управління соціальною відповідальністю міжнародних корпорацій. Прояви неетичної поведінки міжнародних корпорацій у світі.

Тема 10. ГЛОБАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЕКОНОМІКА

Глобалізація, глобальне управління і глобальна економіка. Концепції глобального управління: синонімічна, планетарна, наднаціональна і цивілізаційна.

Мондіалізм, глобальна міжкультурна компетентність, менеджмент метанаціональних корпорацій, етноцентризм транснаціональних корпорацій.

Сучасні глобальні проблеми людства та шляхи їх вирішення на міжнародному рівні.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бутко М., Бутко І., Дітковська М. Міжнародний менеджмент. – К.: ЦНЛ, 2018. – 412с.
2. Гіл Ч. Міжнародний бізнес / Чарльз Гіл [Пер. з англ.] – К.: Основи, 2001. – 854 с.
3. Глобальна економіка у посткризовий період: тенденції та перспективи: аналіт. доповідь / М.Г. Бугрій, І.В. Ус, Т.О. Федоренко, Є.О. Медведкіна. – К.: НІСД, 2012. – 46с.
4. Дахно І., Алієва-Барановська В. Глобальний бізнес – К.: ЦУЛ, 2019. – 560с.
5. Козак Ю., Ковалевський В., Логвінова Н. Міжнародні організації. – К.: ЦНЛ, 2019. – 344с.
6. Лебедєва О., Білоцерківець В., Завгородня О. Міжнародна економіка. – К.: ЦНЛ, 2019. – 416с.
7. Лук'яненко Д., Козак Ю., Макогон Ю. Міжнародна економіка. – К.: ЦНЛ, 2019. – 560с.
8. Лук'янова О. М. Міжнародні організації: конспект лекцій. – Харків: УкрДУЗТ, 2021. – 76 с.
9. Міжнародний бізнес : навчальний посібник / С. В. Тарасенко, Ю. М. Петрушенко. – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 222 с.
10. Мокій А. І., Яхно Т. П., Бабець І. Г. Міжнародні організації: навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 280 с.
11. Морозова С.А. Міжнародний менеджмент 21 ст: виклики глобалізації / С.А. Морозова, О.А. Варламова // Економічний простір: зб. наук. праць. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2012. – С.76-80.
12. Ольхович-Новосадюк М. М. Україна та міжнародні організації [Текст]: навч. посіб. / М. М. Ольхович-Новосадюк, Ю. І. Рудакевич; Львів. Нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів: Львівський нац. ун-т ім. Івана Франка, 2011. 120с.
13. Сазонець О.М. Управління міжнародним бізнесом : навч. посібник. – Рівне: НУВГП, 2019. – 338 с.
14. Чернега О.Б. Міжнародний менеджмент: навч. посібник / Білозубенко В.С., Озаріна О.В., Семенов А.А.; за ред. О.Б. Чернеги. – К.: ЦНЛ, 2006. – 592с.
15. Юхименко П.І. Міжнародний менеджмент / П.І. Юхименко, Л.П. Гацька, М.В. Півтора. – К.: ЦУЛ, 2011. – 488с.

4. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Формою підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни „Економіка і управління міжнародними організаціями” є залік у 2-му семестрі, який оформляється за підсумками результатів поточної та проміжної успішності студентів.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

До засобів діагностики знань студентів з навчальної дисципліни „Економіка і управління міжнародними організаціями” належать: перелік орієнтовних теоретичних питань, які студент має засвоїти під час вивчення курсу; тестові завдання проміжного модульного контролю; ситуаційні завдання; завдання для індивідуальних навчально-дослідних робіт, які наведено у робочій програмі навчальної дисципліни.

Розробник

_____

Оксана ЖУК